

= Veija po pošti: =

Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " 13.—
 za četr leta " 6.—
 za en mesec " 2.—
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " 12.—
 za četr leta " 6.—
 za en mesec " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1:50

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8/III.
 Rokopisi se ne vracajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. =

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

= Inserati: =

Enostolpna petitrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13 v
 za trikrat 10 v
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna petitrsta (72 mm)
 30 vinarjev.

= Izhaja: =
 vsak dan, izvzemši nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Občni zbor katol. polit. društva za radovališki okraj.

Dne 7. maja se je vršil v Radovaljici v hotelu »Bast« 17. redni občni zbor kat. pol. društva za radovališki okraj. Brez vsake reklame v javnosti se je zbralo na občnem zboru toliko udeležencev, da je bil salon pri Bastnju poln zborovalcev. Občnega zobra udeležilo se je posebno lepo število županov kmečkih občin iz okolice, kakor gosp. Adolf pl. Kappus, župan iz Kamne gorice, Ivan Dernič, župan iz Lancovega, Ivan Finžgar iz Breznice, Ivan Resman iz Mošenj, Ivan Trunk iz Begunj, J. Burja iz Boh. Bele, Jak. Jan iz Gorij, Fran Arh iz Boh. Bistrike itd. Silno smo se začudili, ko smo letos prvič na občnem zboru katol. polit. društva zapazili g. Zarka, župana iz Leseca, ki je s svojo navzočnostjo pokazal, da tudi on v prihodnje ne more biti več ponizni sluga mestnih liberalcev in bela vrama med kmečkimi župani radovališkega okraja, ki po svoji večini vsi S. L. S. pripadajo.

Občni zbor se je vršil pod predsedstvom g. kanonika dekana Janeza Novaka v najlepšem redu in najlepši slogi med meščani, kmečkimi in delavskimi zastopniki. Vlado je zastopal g. okr. glavar Zupnek. G. predsednik omenja v svojem nagovoru velik pomen te najstarejše katoliške politične organizacije, ki deluje že 17. leto, deluje sedaj mirno, vztrajno in uspešno, med tem ko je v prejšnjih letih moralno prestati mnoge hude boje.

Dalje se spominja predsednik v topnih besedah pokojnega g. Janeza Vurnika, ki je bil dolgo vrsto let predsednik tega društva. Pokojnemu Vurniku je bilo to društvo prav posebno pri srču, zato pa je temu društvu do svoje smrti ostal zvest sotrudnik in njega predsednik, čeravno je vsled bolehnosti v zadnjem času odložil vsa druga javna častna mesta. Pokojni ni bil samo velik umetnik, bil je tudi vzor katoliškega značajnega moža, ki je tudi v javnem političnem življenju vedno zastopal katoliška načela. Društvo mu bode ohranilo trajen, hvaležen spomin. Enako hvaležen spomin bode ohranilo društvo tudi obema v tem letu umrli ma ustanoviteljem društva gg. svetniku Ažmanu, župniku v Gorjah, in svetniku Tomažu Potočniku, župniku na Breznici.

Predsednik prebere dopis in poročilo odsotnega tajnika g. Mat. Mraka, dekanu v Stari Loki. Vsled svoje pre-

mestitve iz tega okraja odloži dosedanje tajnik svoje častno mesto in želi društu mnogo uspeha. Predsednik se mu zahvali za njegovo izvanredno marljivost in trud za dosedanje njegovo delo, ker je bil on nekako duša vsega delovanja v tem društvu. Blagajniško stanje izkazuje 844 K gotovine. — Na občnem zboru sta nato poročala tudi oba poslanca gg. Josip Pogačnik, bivši podpredsednik državnega zobra, in Ivan Piber, deželni poslanec. Prvi je pojasnil dogodek v državnem zboru, veliko delo bivšega državnega zobra, ki je rešil nagodbo z Ogrsko.

Vlada je predložila mnogo važnih, socialnih predlogov, ki se niso rešili in čakajo rešitev v novem državnem zboru. Sistem Bienerthov je bil Slovanom in posebno Slovencem krivičen in Škodljiv, Bienerth sam je bil pravi vjetnik nemških strank in je moral vedno to izpolniti, kar so oni od njega zahtevali. Hoteli so vladati brez Slovanov in proti Slovanom, to pa je nemogoče.

»Slovenski klub« pod spremnim vodstvom dr. Šusteršiča je igral v državnem zboru važno vlogo. Kleveta napsotnikov, da je bil »Slovenski klub« zvezan z vlado, je velika nesmisel, ker je bil »Slovenski klub« vezan na štate »Slovaške Enot« in se brez nje ni moglo nič storiti in paktirati z vlado.

Ostro je gospod govornik prijemal vlado, ki je dopustila na ljubo socialnim demokratom in liberalnim poslancem, ki so zahtevali, da se mora meja za živino odpreti, da se s tem odpravi draginja mesa, da je par tisoč volov prišlo iz Srbije in Rumunije, a ti voli so zanesli govejo kugo v naše dežele in kmetje imajo radi nje okrog 200 milijonov škode. Kdo bode kmetom to povrnili? Tudi v radovališkem okraju je živina veliko trpela na tej kugi in provzročila premnogo škode. Kot poslanec je vedno stal na strani kmetov in odločno nastopil proti vsem, ki so kmeta imenovali oderuha in povzročitelja draginje. Draginja je svetovni pojav, je po vseh deželah in ne samo pri nas, krije ni kmet, ampak premnogo veliki kapital s svojimi spekulativnimi organizacijami, raznimi trusti in karteli.

Poročilo g. poslanca Pogačnika je bilo večkrat prekinjeno z glasnim odobravanjem. Njegova zopetna kandidatura je bila pozdravljena z največjim veseljem in navdušenjem.

G. Krivic, zastopnik kršč.-socialnega delavstva na Jesenicah, enako v imenu istega obljudblja, da bode šlo tu-

di delavstvo z največjim veseljem na volišča za g. Josipa Pogačnika.

G. Ivan Piber, deželni poslanec, pojasnjuje enako temeljito in poljudno zborovalcem veliko delo deželnega zobra v korist kmečkemu delavskemu in obrtnemu stanu. Obširno pojasnjuje melioracijski zakon, kojega sadove uživa v veliki meri tudi prebivalstvo radovališkega okraja in radovališkega mesta. Veliki vodovod, ki preskrbuje vodo več občinam, bode pravi blagoslov za te občine. Vodovod je prevažen tudi za zdravstveno stanje prebivalstva, med katerim so se večkrat pojavile razne nalezljive bolezni, tifus itd.

Deželni zbor stori mnogo za povzdigo živinoreje; daje podpore, informacije, skrbi za potreben pouk kmetovalcev.

Gospod poslanec biča v ostrih besedah liberalizem, ki je v gospodarskem oziru premnoga škodoval živinorejem. Gospodarski liberalizem je uničil v premnogih krajin skupno občinsko last, skupne pašnike in razdelil med posameznike. Posledica je sedaj, da tam, kjer so se skupni pašniki ohranili, živinoreja procvita in se dviga število živine, kjer pa ni skupnih pašnikov, pa je število živine znatno padlo. Gospod poslanec pozivlja zborovalce k složnemu delu in k edinstvu. Govor poslanca je izzval pri zborovalcih splošno odobravanje in zahvalo za svoj možati nastop v deželnem zboru za ljudsko korist. On je vzor neutrudljivega kmečkega poslanca, ki je za ljudstvo ob vsakem času in na vsakem mestu vedno bil pripravljen zanj žrtvovati čas, glavo in roke!

Pri slučajnostih so se oglašali razni govorniki in zahtevali pojasnil. Posestnik v Predtrgu g. Ambrož, vpokojeni vojaški župnik, biča med splošnim odobravanjem cigansko kugo, ki v zadnjem času v tem okraju posestnikom mnogo škode povzroča. Če daje posamezno županstvo in c. kr. glavarstvo ciganom dovoljenje taboriti na prostem, naj tabore potem na občinskem svetu ali na svetu c. kr. glavarstva, ne pa na svetu privatnikov.

Pri volitvih novega odbora kat. pol. društva volijo se sledeči gg.: Janez Novak, kanonik, dekan; Josip Pogačnik, posestnik in c. kr. poštar v Podnartu; Janez Piber, deželni poslanec, Gorje; Jakob Jan, župan, Gorje; Janez Burja, župan, Boh. Bela; Fran Arh, posestnik, Boh. Bistrica; Janez Krivic, delavec na Jesenicah; Ivan Finžgar, župan na Breznici; Adolf pl. Kappus, župan v Kamni gorici; Karol Čerin, župnik na Boh. Beli. Namestnika: Luka Hafner, posestnik v Kropi; Vinko Resman, po-

sestnik v Radovaljici. — Po končanem zborovanju so se oglasili kroparski pevci, katere je pripeljal na zborovanje vrlji gospod nadučitelj iz Krop, Pleničar, in pod njegovim vodstvom zapeli več lepih slovenskih pesmi in zborovalcem preskrbeli prijetno zabavo.

Z dvora.

Cesarjevo zdravje.

Na budimpeštanski borzi se je včeraj najodločnejše trdilo, da se je poslabšalo cesarjevo zdravstveno stanje. Iz Gödölla se je na tozadevno vprašanje odgovorilo, da je cesarjevo zdravje zadovoljivo.

Dunajski zrak nevaren cesarjevemu zdravju.

Z Dunaja se poroča, da se je po mestu razširila senzačna novica, da je cesarjev osebni zdravnik, dvorni svetnik Kerzl, konstatiral, da cesarju škoduje dunajski zrak, ker je poln prahu. Herzl je baje izjavil, da ne bo več dopustil cesarju, da bi se vsak dan vozil po prašni Mariahilferstrasse iz Schönbrunna na dvor.

Orthovo oporoko odpečati cesar.

Ker je sodni senat najvišjega maršalnega urada razsodil, da je bivši avstrijski nadvojvoda Janez Salvator, ki si je nadal ime Orth, mrtev, bodo odpečatili njegovo oporoko, in sicer, ko se cesar povrne na Dunaj. Po dvornih predpisih mora cesar sam odpečatiti oporoko v navzočnosti zunanjega ministra, višjega dvornega maršala in višjega dvornega mojstra.

Požar gledališča v Edinburgu.

Zgorelo več oseb.

V Variete Empire Palace gledališču v Edinburgu je igrал več dni prestigatel Lafayette s svojo veliko družbo. Vsak večer je zaključil predstavo z dramo: »Nevesta v levovi kletki«, ki konča z velikim čarobnim ognjemetom. Do te točke se je predstavljalo tudi 9. t. m. brez vsake ovire. Občinstvo je živahnio ploskalo zaključni predstavi, bliščecemu ognjemetu. Tu je švignil močen plamen med občinstvo, ki se pa ni prestrašilo, ker je sodilo, da tudi ta plamen spada k predstavi, a zmeda na odru in med godci je pokazala, da je izbruhnil požar. Igralsko objektje je hitro spustilo železni zastor, tako da občinstvo ni videlo nadaljnih prizorov na odru in je brez vsakega razburjenja zapustilo gledališče, ker je mislilo, da se ni zgodila nobena nesreča. Gledalcev je bilo do 2000.

LISTEK.

Povodni mož.

Skladatelj V. Parma je izdal v zoništvu Kleinmayr & Bamberg svoje najnovejše delo, Prešernovo balado »Povodni mož«. Skladba obsega 30 strani in utegne ob pravilnem tempu rajati 20 minut. Vsebina balade je po večini tako znana, da bi bilo odveč jo u ponavljati. Omenjeno bodi le, da je pesnitev za komponista zelo hvaležna, ker more v njej slikati najintimnejše in najnežnejše, kar se v duši gane, vse do najhujše strasti. Zlasti plastično, krepko se da očrtati divji ples povodnega moža z Uršiko, smrtni strah in repet slednje, ki plaha prosi plesalca: malo postojva in sred viharja cincen odgovor njegov: »valovi te žele«. Naravnost krasno je naraščanje situacije do eksplozije v momentu, ko plaha v vrtinec, preostane pa konsterirano občinstvo. Snov balade je torej do prikladna za komponista. Po možih mislih bi se dalo tu kar najefektnije operirati z modernimi pridobitva-

mi na glasbenem polju, sosebno v harmoničnem oziru. Parma tega ni storil. In vtis imam, da tega namenoma ni storil. Poznamo ga kot vernega ljubitelja lahkokrile muze in njej se tudi v tem slučaju ni izneveril, pri čemur mu je bil daktilus zelo na roko.

Harmonično ni šel preko dvakrat zmanjšanega septimovega akorda v alteriranje, nego se je držal bolj solidnih temeljnih oblik.

Kontrapunktičnih zanimivosti se ni posluževal in tudi formalno ni hotel biti komplikiran. Držal se je prvotne v začetku trikrat zaporedajoče misli v e-molu, uporabljajoč jo zelo srečno na najmarkantnejših mestih pesnitve, ne da bi jo tematično razpredel, nego očividno z namenom, varovati vtis celotnosti skladbe. Manj srečno pa je vedno menjavanje tempa, pa tudi ne vedno potrebno in umestno, kajti vsled tega se celo delo, ki že itak ni posebno trdno zidano, še bolj zrahla.

Sigurno pa bo šla skladba dobro izpod rok, ker jo bo mogoče tudi brez popolnega orkestra izvajati, in če se ne motim, je to tudi namen partiture za klavir.

Tako se bo tudi merkantilna stran

dela obnesla. Kulturelno pa smo žej, da radi tega profitirali, ker se bo vendarle marsikak inteligent šele sedaj seznanil s Prešernovo lepo Uršiko. Gospodu skladatelju smo hvaležni, da nam je dal zopet nekaj melodij iz svoje bogate zaloge in s tem lepim delom obogatil našo glasbeno literaturo. Instrumentacija glasbe mi ni znana.

A. S.

Zanimivo predavanje o ohranitvi starega značaja mest.

Dvorni svetnik Kornelij Gurlitt, profesor na tehnični visoki šoli v Draždanih, je predaval 8. t. m. v predavalni dvorani avstrijskega muzeja za umetnost in industrijo na Dunaju, kako dela o avstrijski baroki. Samoobsebi umevno je, da se starci značaj mest ne more ohraniti pod stekлом in negirati vse zahteve moderne prometa, moderne življenja. Ustvariti se mora kompromis med varstvom za spomenike in napredkom tehnike. Zelo težko je reševati vprašanje, kaj je lepo; ako se o tem vpraša dva strokovnjaka, se navadno pojavijo tri mnenja. Sodba,

mestljiva. Tako se n. pr. trdi na Dunaju, da se tujski promet dviga z pomnožitvijo in zboljšanjem hotelov. V resnicu pa vabi resna umetnost, lepotu ali pa starodavnost mestnega značaja tuja v mesto. Dokaz za to je mesto Norimberk, ki je tujsko mesto prve vrste. Ni vsak objekt, ki bi ga bilo treba ohraniti, sam na sebi pomemben ali pa izredne vrednosti; vsi objekti skupaj nudijo intimno mikavost, historičnost in domačnost celotne meste slike. Medtem ko naše stare arhitekture nudijo vzorce kot umetnine Amerikancem, razdiramo sami z šestilom in ravnilom stare značaje naših mest. Dvorni svetnik Gurlitt se je spominjal z žalostjo značaja dunajskega mesta, kakršnega je videl še pred 25 leti, in ki mu je dal povod za njegova dela o avstrijski baroki. Samoobsebi umevno je, da se starci značaj mest ne more ohraniti pod stekлом in negirati vse zahteve moderne prometa, moderne življenja. Ustvariti se mora kompromis med varstvom za spomenike in napredkom tehnike. Zelo težko je reševati vprašanje, kaj je lepo; ako se o tem vpraša dva strokovnjaka, se navadno pojavijo tri mnenja. Sodba,

Požar na odr

se je med tem, ko je zabave željno občinstvo zapuščalo gledališče, strašno hitro širil po odru. Čez nekaj minut je tvoril oder ognjeno morje. Umetnik so bežali v svoje prostore, kjer so se preoblačevali, a po hodnikih in stopenicah je vladala med umetniki velikanska zmešnjava, ker so videli, da jim je požar zaprl vsako pot na prosto. Prihitela je požarna bramba, ki je vdrila v prostore, kjer je divjal požar. Veliko oseb je ležalo nezavestnih.

Kaj je povzročilo požar.

Kaj da je povzročilo požar, še ni znano. So, ki trde, da ga je povzročil električni krake stik, drugi pa trde, da je eksplodirala neka svetilka, ki se je prekucnila. Gasilo se je celo noč. Gledališče je popolnoma pogorelo. Ko se je podrla streha, je zasulo več oseb. Goreče gledališče je obdajalo več tisoč ljudi, tako, da je morala skrbeti za red policija in mornarji.

Smrtna žrtve.

Šele 10. t. m. zjutraj, ko so pričeli odkopavati razvaline, se je dognalo, da je požar zahteval tudi človeške žrtve. Kolikor je do zdaj znano, so dobili deset mrljev, med katerimi jih nekaj še niso mogli agnoscirati, ker so popolnoma zgoreli. Med umetniki so zgoreli dompteur Lafayette-Soire s svojim dresiranim levom, zgorel je tudi ravnatelj Lafayette, ki je že zapustil gledališče, a se vrnil nazaj, da reši svojega dragocenega konja in svojega psa, ki sta najbolj vlekla. Veliko oseb, med njimi tudi ognjegasci, je nevarno poškodovanih.

Zmede v Turčiji.

Turški ultimatum vstašem.

Albanska vstaja mora biti hujša, ker so jo predčujemo Evropeji. Drugače si ne moremo razlagati, da je izdal višji poveljnik turške armade povodom napovedanega sultanovega obiska v Makedoniji, ki se izvrši čez tri tedne, na vstaše pravcati ultimatum, kakor je to navada le med državami, v katerem jih poziva, da naj se v osmih dneh udajo, ker bi jih drugače strogo kaznoval. »Ikdam« pa poroča, da je albanski višji poveljnik pozval Malisore, da se morajo udati v osmih dneh.

Boj med vstaši in Turki pri Kastratiju.

Neki italijanski list poroča iz Podgorice, da so pri Kastratiju napadli Albanci dva turška polka, ki jima je povlejaval polkovnik Mijedin. Turki so se morali umakniti, ko je trajal boj več ur. Izgubili so Turki 85 mrtvih in več ranjencev. Albanci so vjeli 50 Turkov. Izgube Albancev so bile primeroma nizke. Skadrske bolnišnice so prenapolnjene turških ranjencev. Turški vojaki postopajo z Albanci nečloveško po starji turški navadi. To Albance zelo razburja. Ni upati, da bi bila tako kmalu končana albanska vstaja.

Italijani in albanska vstaja.

Iz Cetinj se poroča, da se nahajajo med albanskimi vstaši tudi italijanski prostovoljci.

Bulgari in albanska vstaja.

Bulgarski uradni brzjav javlja, da so neresnična poročila, po katerih bi bili bulgarski delegati obljudili albanskim vstašem podporo bulgarske vlade.

VELIK VIHAR V OGRSKI ZBORNICI. SPOR V VLADNI STRANKI.

Včeraj je bila seja ogrskega državnega zbora, ki je bila zelo viharna, ker so vladni poslanci jezni na Justhovce,

kaj naj se ohrani in kaj ne, naj se ne izroča uradnikom, tudi ne starim učencjakom, najboljše pač mladim stropovnjakom. Mlada znanost o zidanju mest je izšla z Dunaja; njen ustanovitelj je Kamilo Sitter. Stare hiše v notranjih mestih, ki so bile zidane za stanovanja, se pretvarjajo v trgovine, banke in razna podjetja. Še bolj pa je ogrožen stari značaj mest s cestami, ki se jih hoče graditi naravnost skozi mesta kot ravne črte. Promet bodočnosti se v velikih mestih ne bo vršil po cestah, temveč pod zemljoi; avtomobili in vozovi naj ne vozijo skozi mesto, temveč okoli mesta. London je interesantan zgled, kako se je izpeljal promet iz starih mestnih delov. Lyon in druga mesta pa so bila s šestilom in ravnilom opustošena. Prebivalstvo samo se mora zanimati, da se ohrani slika starih mest, prebivalstvo samo mora podpirati oblasti, da se ohrani dragocena posest lepih, starih mestnih delov. — Predavatelj je imel v mislih v prvi vrsti velika mesta. Ali pa ni marsikaj navedenega tudi primerno za ljubljanske razmere?

ker se vežejo s socialnimi demokratimi. Polonyi je klical, da se brezdomovincem ne sme dati volivna pravica. Poslanca Szemrecsanyi-ja so hoteli vreči iz zbornice. Stepli se še niso. — Opozicijalno časopisje poroča, da poka v vladni večini. Nasprotujejo si grof Tisza in Lukas. Rajni Hieronymi je bil zvest Tiszov pristaš, po njegovi smrti pa Tiszova skupina ni več zastopana v ministrstvu, kar dela med Tiszovci slabu kri.

NOVO NASILSTVO PORTUGALSKIH SVOBODOMISELCEV.

Dne 9. t. m. so se končale v Lizboni konference portugalskih škofov. Po konferenci se je nameraval evorski škofov odpeljati v Rim, a vladu mu ne dovoli potovati, ker se boji volitev. List »Opunto« se je v svoji velikanski svobodomiselnosti tako daleč izpozabil, da zahteva, naj vrla konfiscira škofska poslopja.

OSREDNJE KATOLIŠKO SOCIALNO TAJNIŠTVO V ITALIJI.

»Katoliško ljudsko društvo za Italijo« se je že toliko okreplilo in ojačilo, da je ustanovilo osrednje socialno tajništvo v Milanu. Vodil ga bo dr. Passi. Društvo sklicuje tudi sejo zaupnikov, v kateri se bodo posvetovali o šolskem vprašanju.

RUSIJA POSREDUJE MED NEMČIJO IN FRANCOSKO.

Kako resen da je političen položaj, dokazuje z Dunaja došlo poročilo, ki naglaša, da je Rusija posredovala v Berolini zaradi napetih razmer med Francosko in Nemčijo kot zaveznicu Francoske. Pošredovanje je bilo prijateljsko in so se že zato pomirili v Berlinu duhovi. Tako dunajsko poročilo.

ZA POLITIČNO ORGANIZACIJO FRANCOSKIH KATOLIČANOV.

Na katoliškem shodu v renski Škofti je izjavil kardinal Lucos, da Sveti Oče goreče želi, da bi se v vsaki francoski Škofti ustanovil katoliški volivni odbor, da se branijo pravice katoličanov. Naj bi se želja Sv. Očeta v lepi, a po krvidi svobodomislecev tako propadli Francoski, čimpreje izpolnila!

PROTIKATOLIŠKA DEMONSTRACIJA V BRUSELJU.

Dne 9. t. m. so demonstrirali svobodomisleci, liberalci in socialni demokrati, zaradi nameravane nove belgijske šolske postave. Združena svobodomislna drhal se je pridrvila pred škofov palačo in pred semeniščem. Napadli so tudi vernike, ko so šli iz bruselske šentjakobske cerkve. Mladi katoličani so razgnali sami drhal, ko je ravno obkolila dva katoliška duhovnika. Svobodomisleci so jih, kakor se poroča, dobili pošteno po grbi, kar so tudi popolnoma zasluzili.

KATOLIŠKI MEDNARODNI BRZAVNI URAD.

V Curihu se je vršil ustanovni shod neodvisne mednarodne katoliške brzjavno-uradne akcijske družbe »Jutac« s sedežem v Curihu. Družba ima akcijske glavnice 2.000.000 frankov s 4000 akcijami po 500 frankov. Vplačanih je že 55 %. 500.000 frankov, ostali znesek se vplača tekom dveh let v treh obrokih. Predsednik upravnega sveta je dr. Eser iz Altstättna, kanton St. Gallen v Svici, podpredsednik Dubuque iz Zjednjenevih držav. Družba že uvaja službo s kabelnom med Evropo, Severno in Južno Ameriko.

Dnevne novice.

+ »Zveza kranjskih kmetovalcev«. Pomlad ima na človeško srce čudovit vpliv, posebno še, če je to liberalno. Še večji pa je ta vpliv, če se bližajo kake volitve. Takrat zbrsti slovenskim liberalcem, na stokrat tepenim, zopet cvet upanja, morda pa vendar pride enkrat tisti zaželeni čas, ko bo zazelenela susha vejica kranjskega liberalizma. Pomlad je čas ljubljivni in »Slov. Narod« je naenkrat zagorel in splamtel v ljubezni do kranjskega kmeta. Včeraj pričoveduje, da se snuje v Ljubljani »Zveza kranjskih kmetovalcev«. Ta zveza bo imela svoje lastno kmečko glasilo, izdajala bo vsako leto brezplačno lep koledar in kar bo najvažnejše, imela bo v Ljubljani lastno pisarno, v kateri bo dobil naš kmet brezplačno vse informacije in navodila v vseh vprašanjih. Ta zveza se mora ustaviti, kakor pravi »Narod«, že v interesu prave religioznosti. Stala bo pa stranka na strogo krščanskem temelju in v popolni udanosti katoliški cerkvi in veri, samo s tem razločkom, da ne bo imel noben duhovnik kaj pri tej organizaciji govoriti in da bo ta stranka odklanjala z vso odločnostjo vsako umeševanje cerkvenih in duhovnih oblasti v posvetne, politične in gospodarske kmečke zadeve. Mi moramo biti

seveda veseli, da so postalibralci kar čez noč tako cerkvi udani in pokorni in da bodo od sedaj naprej samo »pravo religioznost pospeševali. Od sedaj naprej bo postal »Narod« list liberalnih misjonarjev, ki bodo pravo religioznost med naš narod širili. Nobenih napadov več na cerkev, na cerkveno oblast, na duhovščino, na krščanstvo, ampak povsod sama udanost in pokorščina. To je ena stran. Druga stran te čudovite kmetiske institucije je pa ta, da bo ta zveza postavila v »interesu prave religioznosti« samostojne kmetiske kandidate, ki bodo užili ta sladek užitek, da bodo imenitno prapadli. Liberalnim kmetom, če jih je še kaj po deželi, pa svetujemo, da se lahko vpisajo v to zvezo, toda samo v tem slučaju, da ne bo treba plačati! Zakaj take liberalne organizacije se vedno smola drži in človek sam ne ve, kdaj in zakaj, pa mora za mošnjo prijeti. Pametni kmetje pa imajo itak dovolj kmetskih organizacij, ki jim gredo na roko v vseh strokovnih zadevah. Kmetje namreč liberalne »zvezarje« predobro pozno. To so tisti ljudje, ki so po »Narodu« psovali slovenskega kmeta, da je »polčlovek«, ki so pisarili, da naši kmetje »ne znajo ne pisati ne brati, in ki se od svojih krav in teličkov razločujejo samo po tem, da znajo par sto besed govoriti. Ti liberalci, ki se ravno v »Kmetijski družbi najbolj upirajo temu, da bi bila to organizacija kmetovalcev, ki so kmete v svojih listih postavili na enako stopinjo s kramami in teleti, se jim sedaj hlinijo, da bi od njih kaj glasov dobili. O takih ljudeh je že naš Prešeren svojo sodbo povedal: Kranjec moj mu osle kaže!

+ Demagogija prve vrste. »Rdeči Papor« prinaša v sobotni številki očlik, ki obljublja volilcem prava nebesa na zemlji. Pravi, da bo socialna demokracija odpravila indirekten davek, carino na železo, na kavo, na sladkor, na krmo in na žito; da bo izposloval svoboden uvoz živine, mesa, in skrbela, da se bodo zidale nove železnice, ceste, kanali in dobili delavci na ta način veliko zasluga. Samo še tega manjka, da bo odpravila bolezni in smrt, potem se bodo pa zares vrnili zlati časi, o katerih je že sanjal rimski pesnik Ovid. Nič davkov in vendar se bo krasno živel; kruh bomo imeli, šole, zdravje, varno starost in pa srečo bomo kar v pozirkih pili, če pride veliko socialnodemokratskih poslancev v novo dunajsko zbornico. Res zlati časi!

— Občinski svet na Sušaku razpuščen. Po naročilu hrvaške deželne vlade je okrajna oblast v Ogulinu razpuščila občinski svet na Sušaku pri Reki. Razpust se je izvršil vsled vedenih sporov med občinskim svetom in okrajno oblastjo. Skoro vse sklepe suškega občinskega sveta je okrajna oblast sistirala, nove občinske doklade deželna vlada ni dovolila, tako da je občina zašla v finančne težkoče. K sklicani predvčerajšnji seji občinskega sveta ni prišel noben občinski svetnik in so obvestili občinske svetnike o razpuščaju občinskega sveta ter nastavljanju vladnega komisarja pismeno.

— Brezje. V nedeljo dne 14. maja ob 4. uri popoldne bo v društvenih prostorih predaval dr. Lovro Pogačnik o občinskem in volivnem redu. Možje, mošenjske občine, pridite!

— Častno svetinja za štiridesetletno zvesto službovanje je podelil kranjski deželni predsednik idrijskemu rudarju Antonu Podobnik.

— Odprtji semnji v postojnskem okraju. Ker se je kužna bolezni na gobcu in parkljih v postojnskem okraju kot ugaslo proglašilo in je ista tudi po ozemlju sosednih okrajnih glavarstev na Primorskem precej ponehala, se tozadenva prepoved z dne 11. januarja 1911, št. 908, glede živinskih semnjev za parkljasto živino prekliče in se dovoli, da se snejo zanaprej po celem glavarstvu. Postojna vršiti živinski semnji tudi za parkljasto živino.

— Tuji so odnesli mnogo našega denarja pri cerkvenih stavbah. Pošiljajo še vedno med nas svoje agente, ki s tem, kar zapravijo na teh potovanjih, dela le podraže. Posebno mnogo so došlej zasluzili tuji pri steklarskih delih, posebno pri umetnem slikarstvu na steklo. Na Tirolskem je mnogo takih tovarov, ki delajo dobičke s katoliškimi cerkvami v — židovskih rokah. Slovenska Straža prosi tem potom vsa č. cerkvena predstojništva, da se pri oddaji raznih del obračajo nanjo za informacije. To bo samo njim v korist.

Tudi za umetno slikarstvo na steklo imamo sedaj domačega veščaka, ki dela bolje in ceneje kot tuji in ima že pričetkom svojega delovanja na razpolago laskava priznanja. Če se v takih zadevah č. cerkvena predstojništva obračajo na Slovensko Stražo, to nič dela ne podraži, ampak celo poceni, kajti odpade pri tem v korist cene ogromno provizij, ki

jih pobašajo sicer tuji agentje. Tudi jen na tak način vsako sleparstvo izključi. Če predstojništva še enkrat prosimo: Obračajte se pri oddaji vsakega dela, vsakega naročila po informacijama na pisarno Slovenske Straže v Ljubljani!

— Vojaške vaje ob istrijanskem obali. V Pulju sta dospela novi poveljnik 3. armadnega zabora fml. Friderik baron Leithner in armadni inspektor fzm. Potiorek, da prisostvujeta kombiniranim vojaškim vajam na kopnem in na morju.

— Vaje med pehoto in vojno morarico so se vršile blizu Rovinja. Kadar se čuje, se misli vsa morska obala od Rovinja do Pulja na krajin, kjer bi se zamoglo izvršiti eventualno izkrcanje, utrditi.

Somišljeniki Slov. Ljudske Stranke

Nečuvana nasiljava je zadnje čas razvila liberalna stranka, sirovosti, ki so v sramoto Ljubljani in celo deželi. Ni se sramovala liberalna klika na najgrši način v svojem umazanem časopisu blatiti poštene žene. Na cesti so liberalci kot razbojniki napadli in opljuvali uboge nune - redovnike. Krščanske žene Ljubljanske so na mogočem shodu že protestirale proti takim portugalskim razmeram, proti brezvestnežem, ki hočejo do skrajnosti posirovati javne razmere med nami. Dvignimo pa se sedaj v obrambu ženske časti in politične dostojnosti proti liberalni cestni politiki in psovkom liberalnega časopisa tudi vsi pošteni možje!

Vsi somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke na mogočno manifestacijo za ozdravljenje od liberalne klike okuženih razmer! Vsi na

velik shod

Somišljenikov Slovenske Ljudske Stranke ki se vrši

v nedeljo dne 14. maja ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona«

Na shodu govorita dr. Jan. Ev. Krek in dr. Ivan Šusteršič.

Vsi somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke na shod, da pokažemo, da se sramotiti več ne damo in da Slovenska Ljudska Stranka visoko dviga zastavo slovenske časti in poštenosti!

Ljubljanske novice.

Ij Mornarična godba v Ljubljani. Prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m. pride iz Pulja v Ljubljano mornarična godba, da priredi ob priliki ustanovnega zborovanja krajevne skupine »Ljubljana« avstrijskega mornariškega društva dva koncerta. — Prvi koncert se vrši popoldne v Grand hotelu Tivoli. Za Ljubljancane bo pač nekaj novega, videti na slavnostni prostor korakati brhke godce avstrijske vojne mornarice. Prostor pred hotelom bo ozajšan z avstrijsko vojno in trgovsko zastavo in z različnimi mornariškimi banderi. Pri teh prilikih se bodo pač zbrali v sloji ljubljanskega občinstva. Zvezca pa se vrši v veliki dvorani hotela »Union« slavnostni koncert. Dvorana bo elegantno opremljena z mornariškimi znaki in zastavami. Dekoracije bo oskrbela tvrdka dv

ni, posebno če imajo plašljive konje ter naj po možnosti za ta čas vozijo po drugih cestah. Sicer pa se imajo vozovi ogibati na levo, prehitevati pa na desno. Ljubljanska publika, ki kaže od dne do dne večje zanimanje do sporov, kar se je video posebno zadnjo nedeljo pri nogometni tekmi, bode gotovo z veliko pozornostjo sledila tej interesantni vožnji ter tako pokazala simpatijo do avtomobilistike, ki razvema eno najvažnejših stališč modernega in praktičnega razvoja posebno v tujskem prometu.

Ij **Odkovani ljubljanski gasilci.** Za petindvajsetletno zaslubo delovanje na gasilnem polju je podelil deželni predsednik častni svetinji gasilcem Matiji Kemperle, Ignacu Kvasu in Antoniju Klembasu.

Ij **Občni zbor Kranjske deželne viinarske zadruge v Ljubljani** se je vršil danes dopoldne v deželnozborni dvorani. Občnemu zboru je načeloval gospod deželni odbornik grof Barbo. Kakor posnemamo iz letnega poročila, je imela zadruga v preteklem letu prometa 70.116 K 66 vin. Za načelnika je bil izvoljen gospod prof. Karol Dermastia, v odbor pa namesto izbraneh gg. odbornikov gospodje prof. Evgen Jarc, Viljem Rohrman, Janez Kerin in Franc Prijatelj. V nadzorstvo so bili izvoljeni gospodje dr. Vi. Pegan, Ivan Traven, Jos. Cotič, Davorin Vukšenčič in Martin Matjašič.

Ij **Poroke.** Danes se je poročil na Dunaju sin g. dež. glavarja g. Jankopl. Šuklje z gdčno Stelzer. — Poročil se je dragonski nadporočnik g. Palm z gdčno Avgusto pl. Detela, hčerko deželnovladnega svetnika.

Ij **Še vedno ne dajo miru.** List mladirov je te dni surovo napadel gospo Ledenikovo. Menda misli to glasilo ljubljanskih sirovin, da poštene dame ne smejo reagirati na znane napade in da moramo vse sirovosti liberalne klike molče prenesti. Rekli smo zadnjič, da bomo napade na vsako našo somišljeno pošteno povrnili. Zato bi opozarjali liberalna časnikarska trobla, da bi bilo bolje, predno napadejo pošteno ženo, pomisliti, da smo mi bili doslej še mnogo preveč obzirni. Tako bi že davno v imenu naših somišljénikov lahko zahtevali od ljubljanskih tvrdk, da store vse potrebno, da se njihovi uslužbenci na cesti dostojno obnašajo in ne tako, kot so se pri psovanju na nadvojvodov avtomobil ti-le gospodje: Adalbert Ivanuš, Ernest Sark in Leopold Černetič. Napadu na našo damo naj se zahvalijo, kako so njihova imena prišla v javnost; imena tvrdk za danes še zamolčimo. Namesto da liberalno časopisje napada naše dame, naj bi raje povedalo, kaj je obžalovala neko gospa profesorja Reisnerja pri Ronacherju. Morda bi bilo to v zabavo celo tistim narodnim damam, ki so se te dni zbrale pri Pavškovi mami na Martinovi cesti, seve ne več v rutah, ampak v klobukih, ker sedaj ni več volivna agitacija za mestni občinski zastop. Sploh ima liberalno časopisje toliko lepih stvari o svojih pristaših opisati, da bi lahko pustilo naše pri miru. Opisalo naj bi n. pr. kako olikano se je vedel pri volitvah zagrizeni trgovski pomočnik Gregorič, ki se je vozil po Ljubljani in kričal: »Dol s f . . . dol z babami!« Kakor se vidi, ima tu liberalno časopisje za opisovanje dovolj dela.

ZAPLENJENO.

To se dá lepše opisati, kakor pa napadati gospo Ledenikovo.

ZAPLENJENO.

Potem pa še opišite, kako znajo biti gotovi magistratni uradniki nepristranski, n. pr. Miha Verovšek, ki je odpovedal dvema strankama stanovanje zato, ker niso volile s staro magistratno stranko. Ena stranka je bila v hiši 13 let in sedaj mora iz hiše, kakor se ji je reklo zato, ker bere — »Slovenca«. To je silno svobodomiselnost postopanje, za kar pa bo na magistratu že prišel za Miha Verovška dan plačila! Na to naj se kar pripravi ta liberalni junak, ki se bo prepričal, da si nihče naših somišljénikov ne pusti od njega komandirati prepričanja, saj je znano,

da je ta liberalni junak leta 1908. kričal okoli, da bo on kot liberalni agitator prvi agitiral za nemško stranko, ako »Narod« ne ustavi nekih napadov. Od stranke takih junakov se ne bomo pustili napadati. Zato naj bodo nasprotinci le pripravljeni, da vsak napad povrnemo z mnogimi obrestmi! Če ne boste pustili naših ljudi pri miru — boste trpeli Vi! Gradiva dovolj in strelijo pa tako, da bo res zadebel.

Ij **Značajna volilka.** Neki branjevki je pri volitvah na Bleiweis. cesti gospa dr. Tavčarjeva oblubovala, da bo od nje kupovala zelenjavno, ako voli liberalce. Ravno za te možakarje se je potegoval tudi njen hišni gospodar s pretnjo, da jo vrže iz stanovanja, če jih ne bo volila. Branjevka, priprosta, a značajna žena, pa je kljub vsemu pritsku oddala glasovnici za kandidate S. L. S. K. temu še pripomimo: **Ako bi kdo kaj našim volikam grozil, naj se to takoj nam naznani!** Liberalci naj ne misljijo, da bodo koga ustrašovali! Pri vsaki najmamši krivici, ki bi se zgodiла kaki naši somišljénici ali kakemu našemu somišljéniku, se bo ustavil občinski voz. Če bo kdo v naše vrste metal kamenje, **bo dobil skalo nazaj!**

Ij **Kolezijsko kopališče** se otvoril v nedeljo, dne 14. t. m. Opozorjam ljubljansko občinstvo na kopališče. Kopališče se otvoril vsak dan zjutraj ob 9. uri in je otvorjeno do osmilj zvečer. Bazen je razven nedelj dopoldne odprt le ženskam. Cene so: Bazen brez perila 10 vin., s perilom do 32 vin. Kabine stanejo 20 vin. brez perila, s perilom 32 vin.

Ij **Afera Gaberc - Pesek** se je zaključila včeraj pred tukajšnjim okrajinom sodiščem. Iz polemik v časopisih je znano, da je bil Pesek Gaberca obdolžil brezvestnosti, nesposobnosti, intrig in drugih sličnih reči. Krono svojemu delovanju pa je postavil na glavo z ovadbo na državno pravdništvo, v kateri je obdolžil Gaberca goljufije. Državno pravdništvo je svoječasno ovadbo zavrnilo in nato je Gaberc Peska tožil. Pesek je nastopil dokaz resnice in je po časnikih trdrovratno napadal Gaberca in mu podtkal razne nepoštenosti, hoteč izzvati sodbo javnosti. Včeraj pa je vse na celi črti kot neutemeljeno preklidal, podal častno izjavo Gabercu, nakar mu je Gaberc dovolil* po sodnikovem mnenju »zelokulantno« poravnava, ki je — če upoštevamo, kaj je vse prizadejal Pesek Gabercu — uprav nepojmljivo kavališka. To je bilo mnenje vseh prisotnih. Gaberc se je v istem trenutku odpovedal vseh nadaljnjih pravic do »Ilustrovanega Tednika«, ker najbrž ve, da bi itak gojil z njim prazne nade. Tako je postal list izključna last Peskova, ki je prevzel kazenske stroške in zasigural Gaberca, da prevzame in nosi sam vsa denarna bremena glede lista. Sedaj je torej lastništvo brezdvomno in definitivno dognano. Samo če »Ilustr. Tednik« pri dostojnih ljudeh ne bode škodila reklama, ki jo je delal radikalni Pesek za svoje podjetje.

Ij **Zadruga krojačev**, krojačic, kranjarjev, klobučarjev, rokovičarjev v Ljubljani vabi na izredni zadružni shod, ki bude v nedeljo, 14. maja, ob pol 10. uri dopoludne v restavraciji pri Črem Orlu, Gosposka ulica št. 3. — Dnevni red: 1. Kolektivna pogodbina, zahtevana od pomočniškega odbora. — 2. Raznoterosti v korist zadruge.

Ij **Zlikovstvo.** Danes ponoči so neznanli zlikovci razbili pred Somnitzovo trgovino 20 K vredne reklamne očale. Tako dejstvo se obsoja že samoobsebi.

Ij **Dobra brata.** Sinoči je v neki gostilni v trnovskem predmestju popivalo več fantov, med katerimi sta bila tudi dva brata. Ko so gostilno zapustili, sta si brata skočila v lase, a ju je začel prijatelj pomirovati. Jezna, da boja ne moreta nadaljevati, sta se oba spustila v pomirjevalca. Eden ga je prikel za roke, drugi pa je potegnil nož in ga začel z njim obdelavati. Ko je bilo delo končano, je vrgel nož v travo, preje si sovražna brata sta nato zadovoljna odšla iz pozorišča. Zadeva se bode končala pred sodiščem.

Šlajerske novice.

Š Cene argentinskega mesa bodo v Gradiu znižali pri oddaji večjih kolичin za dva vinarja pri kilogramu.

Š **Pokopali** so včeraj v Celju umrela vpokojenega meščanskega učitelja Martina Novaka.

CERVENI VESTNIK.
— Konferenčna Sodal. S. Cordis J. za dekanijo Ribnica bo v sredo, 17. t. mes., v Sodražici. Začetek ob pol 11. uri.
Šemiška dekanija ima sestanek sodalitatis Ss. Cordis Jesu v sredo, dne 17. maja v Adlešičih. Začetek ob 1/21. uri dopoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

IZPREMEMBE V BOSENSKI VLADI.

Dunaj, 11. maja. S cesarjevim lastnoročnim pismom je danes na lastno prošnjo umirovlen šef bosenke vlade general Varešanin. Ceser je imenoval za armadnega inspektorja v Sarajevu in za šefa bosenke vlade flzni. Potioreka.

AFERA POSLANCA RADIČA.

Ossek, 11. maja. Namestnik višjega državnega pravdnika Akurti je po nalogu bana Tomašiča došel sem, da bi se informiral o kazenski aferi poslanca Radiča. Preiskovalni sodnik Milotević je naslovil v sporazumu z državnim pravnikom Aleksandrom na zagrebško policijsko ravnateljstvo brzojavko, s pozivom, da se nima izvršiti preje odrejeno aretacijo poslanca Radiča.

VELIKE VOJAŠKE VAJE V SEVERNI OGRSKI.

Budimpešta, 11. maja. »Magyar Ország« poroča iz Košic, da se velikih vaj, ki bodo vršile v Severni Ogrski in onstran Karpatov v Galiciji, udeleži 200.000 mož. Vojaških vaj se udeležita cesar in prestolonaslednik Fran Ferdinand in morda tudi nemški cesar Viljem.

UČITELJSKO GIBANJE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 11. maja. Jutri se snide tu Zveza hrvaških učiteljskih društev, da se posvetuje o vprašanju glede ureditve učiteljskih plač. »Narodne Novine« pravijo, da se učiteljem zboljša materijelno stanje, če ne drugače, pa naredbenim potom.

ARETACIJA LORENZA V ZAGREBU.

Zagreb, 11. maja. Trgovec Lorenz, ki je v zvezi z goljufijami balerine Genta, se je pripeljal v Zagreb, da obiše balerino Genta, ne da bi bil vedel, da je aretirana. Policija je Lorenza na ulici aretirala.

DEFRAVDACIJA V SISKU.

Sisek, 11. maja. Mestni svetnik Adolf Weber je radi poneverjenja odpuščen iz službe ter je uvedena proti njemu preiskava.

NOVOSLAVIST KRASEVSKI UMRL.

Peterburg, 11. maja. Novoslavist poslanec Krasevski je tu umrl.

ČRNOGORSKI KRALJ PRI SULTANU.

Carigrad, 11. maja. Črnomorski kralj namerava obiskati sultana v Carigradu, ko se sultan vrne iz Albanije.

NESREČA AVIJATIKA.

Berolin, 11. maja. Zrakoplovec Prokenc Müller se je danes pri letalnih poizkusih v Johaništhalu ubil.

KITAJCI V STRAHU PRED LETALNIM STROJEM.

Pariz, 11. maja. Aviatik Vanderborn se je nenadoma povrnil iz Kitajske s transsibirsko železnico. Moral je bežati s Kitajsko, ker se je v Kantunu proti njemu »letečemu človeku« vzdignila cela revolucija. Avijatik je letel po zraku pred generalom Tardarom, in ko se je ta vračal s polja, nad katerim je aviatik letel, ga je nekdo ustrelil. Isti večer se je začelo ljudstvo zbirati po ulicah, če da je »leteči človek« iz Evrope kriv generalove smrti ter da ga je treba kazniti. Nastali so izgredi. Oblasti so avijatiku svetovalle, da pospravi svoje reči in odpotuje iz Kantonu in Kitajske, da se mu kaj ne zgodii. Vanderborn je ponoči tudi storil to. Pustil je prenesti letalni stroj na kolodvor in je pobegnil.

ŠOLSKE VESTI.

— Razpisane učiteljske službe. 1. Na enorazrednici v Kuželju služba učitelja voditelja. Rok do 8. junija. Okr. Šolski svet Kočevje. 2. Služba učiteljice na dvorazrednici v Banji Loki. Rok do 8. junija t. l. Okr. Šolski svet Kočevje. 3. Na trirazredni meščanski šoli v Postojni eno učno mesto za jezikovne predmete, drugo za prirodonanstvo. Plača 1400 K. 1600 K ter pravico šestkratne desetodstotne starostne doklade. Prošnjam morajo še ne definitivne moži priložiti zdravniško spričevalo. Rok do 23. maja t. l. Okr. Šolski svet Postojna. 4. Na dvorazrednici v Premu služba nadučitelja. Rok do 3. junija t. l. Okr. Šolski svet Postojna. 5. V Starem trgu pri Ložu eno učno mesto na ondotni štirirazrednici, dalje po eno učno mesto za moške prosilce na šolah v Babnem polju, pri Sv. Duhu, na Ledinah in v Medvedjem brdu; eno učno mesto za ženske v Črem vrhu pri Idriji. Rok do 25. maja t. l. Okr. Šolski svet Logatec. Provoznični prosilci morajo priložiti prošnjam zdravniško spričevalo. 6. Dalje so še v postojnskem okraju razpisane sledeče službe: V Vrbovcu služba nadučitelja na ondotni dvorazrednici ter voditeljske službe v St. Mi-

haelu, v Paliji, v Podragi, v Podstenju, v Razdrtem, na Slapu in v Šembiljah. Rok do 23. maja t. l.

Razpisana srednješolska mesta.

Od 18. aprila do 7. maja so bili izdati sledeči razpisi: Klasična filologija: Gradec (II. g., L. Gr. d., 2. VI.). — Moderna filologija: Dunaj VII. (g., D. I. gr.); Dunaj VIII. (r., Fr. D.); Dunaj VII. (r., E. D.); Litomeřice (g., D. I. gr., 27. V.). — Historična skupina: Praga Novo mesto (g., 27. V.). — Mat. fiz. skupina: Dunaj VII. (g., M. NL, 10. V.); Dunaj VIII. (r., M. NL, 10. V.); Kraljevi Vinogradi (g., M. NL, 17. V.). — Prirodopisna skupina: Gradec (uč., Ng. m. nl., 30. V.) — Risanje: Inomost (r., asist. m., 30. V.); Dunaj II. (realg., 15. V.). — Na deželnih dolnjih a vstrijskih zavodih (prošnje nasloviti: Dež. odbor Dunaj I., Herrengasse 13): Baden (realg., L. m. ng. in T., 20. V.); St. Pölten (dež. trg. š., dve mesti za trg. stroko, 20. V.); Stockerau (realg., M. NL, 20. V.); Waidhofen (r., Fr. D., 20. V.). — Kratice in znaki kakor navadno.

PEŠANJE MAŽARSKEGA PLEMENA.

Kako da peša mažarski rod, kaže novačenje. V okolici Marmaros n. pr. je bilo pozvanih k novačenju 450 rekrutov, a za vojaško službo sposobnih jih je bilo zgolj 41. Oblasti sodijo, da prospada rod, ker se pije preveč žganje.

Razne stvari.

Kaj hoče socialna demokracija? V 9. številki lista »Sozialistische Monatshefte« piše »sodrug« dr. Maurenbrecher o »radikalnih« socialnih demokratih sledete: »Vprašajte kateregakoli takozvanih naših radikalcev, na kateri poti bo prišel proletariat do moči, kaj naj storimo, da pride bližje odločilnemu koraku k moči? Odgovor je vedno gorčenje proti vprašalcu, nikdar pa ne jasen program in navedba določnih, jasno predstavljenih načrtov. V tem slučaju pravijo: »Ta, ki vprašuje, nima o bistvu naše stranke nobenega pojma; ali pa »vsak šolar ve« itd. Vprašalec jim je idiot ali denuncijant ali vohun in kaj podobnega; toda odgovora iz vsega hrupa še nikdar ni čul. Kvečemu, da se z učenim obrazom naznaja: »Proletariat bo že vedel, kaj ima storiti; v odločilni uri nas bo že naša stara izkazana taktika vodila do zmage«, in podobnega še več. Dve, tri ali pet let se verjame takim besedam, končno pa se vendar počasi opazi, da za vsem ne stoji ničesar drugega kot nič. Oni nimajo nobenega programa, in zato nam tudi nobenega ne morejo povedati. Oni ne vedo, kar naj store, in zato samo govore. Zato morajo sebi in druge slepiti zaradi popolne praznотe svoje notranjosti.« — Strožje obsodbe svoje lastne stranke se od kakega »sodruga« pa ne more zahtevati!

Papiga — morilka. V Št. Hipolitu je inženirjevo vdovo Emo Hanisch ugriznila v roko njena papiga. Roka je otekla in kmalu je čutila hude boleznine. Kljub operaciji je žena umrla po hudi mukah. Rektor Živinodzdravniške visoke šole, profesor dr. Tschermark je izjavil, da je bil kljun papige bržkone nesnažen, in kar tudi ni nemogoče, rano na roki je umrla

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. 1471 Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

govski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo pod pokroviteljstvom ruske carske dvojice vršila v Moskvi meseča septembra t. l. ruska razstava za vrtnarstvo, sadje, zelenjava in vinarstvo z inozemskimi oddelki. Prijave je poslati do 15. maja t. l. razstavnemu odboru v Moskvi, Petrovka 19, ki daje vsa nadaljnja pojasnila.

Nazaj v zapore si želi. Iz Pittsburgha Pa., poročajo: Slovak Andrej Toth, ki je presedel 20 let po nedolžnem v zaporih in o katerem smo že poročali, je ves obupan prišel k jetničarju kaznilične, kjer je bil zaprt, in je prosil, da ga sprejmejo nazaj v zapore, ker je pre slab, da bi mogel delati. Ko je bil Toth izpuščen iz zaporov, se je govorilo, da bo Andrew Carnegie dovolil nesrečnemu možu pokojnino. To so bile samo govorice. Tothovo zdravje je zelo slabo in zdravniki trde, da je nesposoben za težko delo. Mož je duševno in telesno onemogoč.

Mednarodno higienično razstavo so otvorili v Draždanih dne 6. maja.

Velik škandal v dunajski judovski družbi. Pri judinji Marijanji Glanz, ženi nekega tvorničarja, je služilo mlado dekle, čedno, neomadeževano. Judovskemu fabrikantu Viljemu Rablu je bilo dekle všeč, a ni sam nič opravil, pač pa je dekletu toliko časa prigovarjala Glanzova, da se je Rablu udala. Rabl ji je obetal, da jo bo popolnoma preskrbel, a besede ni držal. Dekle je končno še zbolela, kar je povzročilo preiskavo, v kateri so vložili proti Glanzovi tožbo zaradi kupljarije.

Umrl je v Pragi znani komik češkega narodnega gledališča Jindřich Mošna.

Častnik zasledovan zaradi veleizdaje. Dunajsko garnizijsko sodišče sleduje nadporočnika Kirchhammerja 2. pešpolka zaradi veleizdaje. Kirchhammer je dobil vabilo vojnega sodišča, a je pobegnil. Tiralnica proti nadporočniku Kirchhammerju med drugimi omenja, da je zelo eleganten.

Prav američansko. Iz New Yorka se poroča, da je 7. t. m. 200.000 pridigarjev z lec govorilo, kako se boriti proti jetiki. Cerkve so bile vse prenapolnjene. Poučenih je bilo o jetiki nad 7.000.000 oseb. Bodoča nedelja se obnovi govor proti jetiki.

Ženska volilna pravica na Angliškem. Iz Londona: V spodnji zbornici sta predložila poslanca Kent in Goulic, da preide zbornica na drugo čitanje načrta, ki se tiče razširjenja volilne pravice na vse ženske, ki vodijo samostalno gospodarstvo. — Po tem načrtu bi en milijon žensk dobil volilno pravico. Ta predlog je bil sprejet z 255 proti 88 glasom; no, boje se, da kralj tega načrta ne potrdi.

Nova bolezen. Prof. dr. Sternberg in Grossman na Dunaju sta konstatala češko novo bolezen na delavcih. Bolnika primejo krči in velikanska slabost. Obolel je neki delavec, takoj za štiri dni njegov tovariš. Ta bolezen se loti največ mladih delavcev, ki hodijo spet k ljudem, ki oddajajo postelje za noč.

Socialist proti pouku v krščanskem nauku. Na nekem svobodomiselnem shodu v Antwerpnu, se je izjavil socialistični poslanec Huysman, da se mora odpraviti teža, češ, da naj odločujejo starši o vzgoji otrok, če naj bo verska ali brezverska. Huysman je zahteval, da se morajo otroci vzgojiti brezversko.

Iz strahu pred jetiko ustrelila hčer. V Duni Földvaru na Mažarskem, je neka 40 let stara žena ustrelila lastno hčer, ker se je bala, da je hči jetična.

Stekli psi v Sarajevu so obklali 9. t. m. tri, desetega pa šest oseb.

Slano v majniku imajo v američanski državi Missouri. Sadno drevje je vsled slane v majniku veliko trpelo. 20.000 oseb palji grmade, ker upajo, da slano preprečijo z dimom.

Napadi na francoske železnice. Iz Lilleja se poroča, da so neznani zlikovci pri Care de Croixu podrli 32 in pri Orchiesu 55 brzojavnih drogov, ki so jih položili čez tračnice.

Nesramna kupčija z mrtvimi. V Carabencalu na Španskem, je grobar delal grdo kupčijo z mrtvimi. Nad 4000 mrtvih je oropal. Tri dni po pogrebu je izkopal vsak grob, vrgel mrtviča iz krste in krsto prodal naprej. Krste oropane mrtviče je nato zopet pokopal.

4.000.000 rubljev proti koleri. Ruska duma je odobrila vladni predlog, ki zahaja za boj proti koleri 4.000.000 rubljev.

Sin umoril svojo mater. Iz Kolina poročajo, da je 10. t. m. dopoldne umoril 48letno vdovo Hild njen 26letni sin, ki je zlatarski pomočnik. Stanovalci

iste hiše, kjer se je izvršil umor, so našli umorjenko zadavljen ležati na tleh pred svojo posteljo. V zadnjem času sta se mati in sin večkrat prepričala. Morilca so aretovali. Izjavil je, da je hotel imeti od matere 10.000 mark, ko mu pa denarja ni hotela dati, jo je zadavil z vrvjo. Morilec je bil edini otrok vdove, ki je živel v zelo dobrih razmerah. Govori se pa tudi, da je mladi Hild umoril svojo mater, ker mu ni dovolila poročiti se z nekim dekle tom.

IZ AMERIKE.

Umrl Slovenci v Ameriki. Iz Clevelanda poročajo: V City hospital je umrl za sušico mlad Slovenec Ivan Katarac, star 20 let. — Nenadoma je umrl in sicer na dvorišču, 62letni Slovenec Frank Strle. Sel je iz hiše na svež zrak. Bolehal je že dalj časa, vendar ni nihče pričakoval, da tako nenadoma umre. Pokojni je bil doma nekje blizu Blok na Dolenjskem in je bil nad 18 let v Ameriki. — Umrl je tudi Slovenec Rudolf Košak za vročinsko bolezni. Star je bil 27 let.

Darovi.

+ Za »Ljudski sklad« so prispevali: Neimenovan 400 K; g. kan. Lesar 50 K; tvrdka Zajc & Horn tretji obrok 30 K; g. dekan Schweiger 25 K. — Po 20 K: neimenovan z geslom: Bog daj, da bi prav kmalu zmagala dobra stvar!, preč. g. Fr. Ferjančič, neimenovan, neimenovana brata, dekan Arko, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajec, neimenovan z geslom: Bog ohrani vrle branitelje naših narodnih svetinj, 15 K; dr. Nastran 17 K. — Po 10 K: neimenovan od veselja, da ga je »Jutro« napadlo, preč. A. Lavrič, g. Ivan Perko, dr. Kržišnik; J. Globelnik, 6 K. — Po 5 K: gg. J. Klemen, G. Koller, A. Kralj, J. Kromar, A. Pravst, A. Tabor, davkar Strnad, dr. Dolšak, prelat Kalan, župnik Kalan, L. Smolnikar, neimenovan, dr. Ušenčnik Aleš, ravnatelj Traven, ravnatelj Jovan; Fr. Krhné 4 K; A. Dejak 3 K; J. Debevec 2 K; g. Jager 20 h. — Vsem darovalcem iskrena hvala, zlasti tvrdki Zajc & Horn, ki vedno prispeva v blagajno S. L. S.; tvrdko toplo pripomoremo. — Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

l) Za »Rokodelski dom« v Ljubljani je nabral g. Blaž Novak, čevljarski pomočnik, v malih zneskih po 20 vin. 27 K 20 vin. Naj bi bil njegov vzgled v spodbudo tudi drugim članom pri delovanju za društvene namene!

Dve posestvi naprodaj!

V Dobrniču št. 26 in Gorenjavišči št. 5, Majerčkovci posestvi sta na prodaj! Hiša v Dobrniču z gospodarskim poslopjem na lepem prostoru, nova z opeko krita, vse v najlepšem stanu. V hiši je gostilna, zrazen lep vrt, veliko njiv, travnikov in gozdov. V Gorenji vasi je lepo kmetijsko posestvo z novim poslopjem, lepim vrtom, njivami in gozdi. Lastnik bo dne 17. maja ob 9. uri na drobno razprodajal obe posestvi potom prostovoljne javne dražbe, zato se bodo lahko kupila posamezna poslopja, njive, travniki in gozdi kolikor bo kdo hotel pod tako ugodnimi plačilnimi pogoji na 5 let. Kupci se vladljivo vabijo k tej dražbi! Po železnici se je peljati do Trebnja dol., od tam je dobro uro prešpoti do Dobrniča.

ANTON SMOLIC, lastnik. 1537

Prodam iz proste roke svoje 1495 (6)

obrestonosno posestvo

v Novem Vodmatu 23, poizve se istotam.

MOTOCYKL „TORPEDO“
motor počasi tekoč z dvema prestavama, bencinski motor 2 takten izdeluje brez konkurenčne tovarne MOTOCYKLOV „TORPEDO“. F. TROJAN & A. NAGL v KOLINU, ČEŠKO.

Prodajalka

z daljšo praksjo želi premeniti službo v kakšno večjo trgovino, najraje na deželo. — Ponudbe se naj blagovoljno pošiljati na upravo »Slovenske venca« pod »Prodajalka 1532«.

Uradnik lesne trgovine

z dobrimi izpričevali, zmožen pri prejemjanju, oddaji in nakupovanju lesa ter manipulacije v gozdu, sploh vsega, kar spada k lesni trgovini, še službe; več v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika. Nastopi lahko dne 1. junija t. l. — Naslov: Ivan Modic, Stari trg pri Rakeku. 1533 3

U najem oddam takoj radi bolezni svojo že 30 let obstoječo dobro idočo

mesarsko obrt

z vsemi pritiklinami in zraven spadajočimi prostori. Pogoji zelo ugodni. Natanko pojasnila usmeno ali pisemo daje 1515 3-1

Hinko Kos, mesar v Idriji.

V najem se da takoj velika

vinska klet

v Zalokarjevi ulici 9 (Vodmat)

Poizve se ravnotam. 1505

Semenski fižol ribenčan

se dobi pri Zorcu v Ljubljani
v Florijanski ulici štev. 26. 1534

Učenka

od 14–18 let starca, se sprejme v modno in galanterijsko trgovino v mestu na Gorenjskem. Hrana in stanovanje prosto. Kje, pove uprava »Slov.« pod 1528. 1528 3

Pod Šmarino goro, z vozom eno uro od Ljubljane oddaljeno, četrtek ure pa od kolodvora, se ceno proda. 1531 3

lepa vila

z velikim vrtom, hlevom in kolarnico. — Vpraša naj se na Starem trgu št. 11a, II. nadstropje.

Proda se dobro vpeljana Špecerijska trgovina

Z vso opravo, Špecerijskim mešanim blagom, vse skupaj ali posamezno. 1530 3 Poizve se pri lastniku

Strelška ulica št. 29, Ljubljana.

Kontorist ali kontoristinja

dobro veča slovenske in nemške korrespondence, se takoj sprejme.

Blagohotne ponudbe na upravo tega lista pod »kontorist«. 1509 2

Dr. pl. Foedrapsperg

ordinira

v Ljubljani, Stari trg 30.

Nova skladba Viktorja Parma:

Povodni mož

Balada dr. Fr. Prešernova.

Posnetki za klavir se dobe v vseh knjigarnah za ceno 4 K

Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg v Ljubljani

Odgovorni urednik: Ivan Štef.

1209 1

Priporočamo novo trgovino z manufakturnim blagom.

Jesih & Windischer Ljubljana Stari trg št. 1 (prej bazar) postaja električne železnice

Ime:

R. Miklauc
Ljubljana

592

bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se proda.

Botri in botrice!

Najpripravnejša darila po nizkih cenah 2714

za birmo

dobite v veliki izberi pri tvrdki

I. Vecchiet

zlatar nasproti glavne pošte Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7

Odda se 1. avgustom t. l. 1494 (3)

veliko stanovanje

v sredini mesta

obstoječe iz 6 sob, 2 kabinetov, kuhinje, jedilne shrambe in 2 skladišč. Turjaški trg 2. Pojasnilo pri hišniku istotam.